Barcelona

Història d'un moviment popular contemporani

No sempre tenim la sort que un llibre, esperat i desitjat, estigui a l'altura de les circumstàncies i que acompleixi les expectatives del lector, sempre savi i amb ganes de saber-ne més. **La Barcelona gegantera. Història d'un moviment popular contemporani** no solament està a l'altura i compleix totes les expectatives, sinó que les sobrepassa amb escreix.

Aquest llibre, el que teniu ara a les mans i heu decidit de començar pel pròleg —cosa que us honora i us dona categoria de lletraferits, ja que és de domini públic que els pròlegs són prescindibles—, l'he vist néixer, créixer i fer-se gegant davant meu a mesura que en Nico Alonso m'anava enviant els capítols que amorosament anava acabant. Sí, he dit amorosament perquè l'autor ha posat en aquests textos tots els ingredients necessaris, i en la mida justa, de coneixement, recerca i bibliografia, i amor en altes dosis; en definitiva, estimació pels gegants i, més important encara, per les persones que fan que aquest àmbit de la cultura popular sigui d'una vitalitat innegable. Per cert, poseu una atenció especial en les informacions procedents dels buidatges d'hemeroteca.

En Nico, que sap «portar gegants en dia de vent»[1] sintetitza amb solvència la història de sis-cents anys de presència documentalment provada de gegants a Barcelona, i hi aporta infinitat de noves dades, algunes d'una importància rellevant, com per exemple l'existència real dels gegants de la parròquia de Sant Jaume, i d'altres que proporcionen detall i precisió a informacions de què ja disposàvem o que ens aclareixen aquells moments ombrívols o foscos.

1. Aforisme que s'utilitza per designar tasques de gran complexitat.

Però el valor afegit i importantíssim que, al meu entendre, aporta aquest treball és la mirada, l'enfocament. **La Barcelona gegantera. Història d'un moviment popular contemporani** posa l'accent en les colles i les persones. No és habitual que aquests tipus de treballs fixin part del seu discurs en els grups de festers organitzats en el que coneixem com a *colles de geganters*. En la majoria dels casos el seu argumentari es construeix exclusivament a partir de les figures.

Aquesta mirada des de les colles i les persones l'hem de considerar un avanç qualitatiu en aquests tipus d'obra. El bon amic, i malauradament desaparegut, Antoni Carné i Parramon, en una de les moltes converses sobre cultura popular que manteníem em va dir això: «El dia que els geganters us expliqueu des de les persones i les colles, i no des de les figures, hi haureu guanyat molt». Doncs bé, sembla que ja ha arribat el moment.

Un altre aspecte que vull destacar d'aquest llibre és l'abordatge dels darrers 40 anys de moviment geganter a Barcelona; és a dir, s'hi recullen fets rellevants succeïts en la realitat gegantera que sobrepassen la vida pròpia de les colles. Els lectors geganters amb una certa trajectòria en el temps es veuran protagonistes d'episodis que han marcat fins al dia d'avui la fenomenologia festiva de la ciutat.

He gaudit molt de la lectura d'episodis que han esdevingut amb el pas dels anys la clau de volta de com s'entén el món geganter a Barcelona, de com s'organitza. D'alguns, n'he estat espectador privilegiat, com per exemple de la fundació de la Coordinadora de Geganters de Barcelona, i d'altres, n'he estat actor amb altres companys geganters, perquè el gran valor de tot plegat, com tot en la cultura popular, és que és fruit del treball col·lectiu, és fruit de processos comunitaris.

És aquí on vull fer una aturada i on rau el moll de l'os d'aquest pròleg. Vull reivindicar i posar en lletres ben grosses aquest aspecte del treball associatiu i comunitari que fan les colles als barris de la ciutat. La majoria van néixer de l'entusiasme de persones que s'estimen el lloc on viuen i els seus veïns, i que vehiculen aquest sentiment oferint els seus esforços per fer realitat la festa. En aquest cas, ballant gegants, fent cercaviles etc.

Actualment i de manera desproporcionada, determinats discursos interessats han contribuït a la confusió, tendint a emparar l'activitat d'aquests tipus d'elements festius sota el paraigua poc definit o poc entès del patrimoni cultural immaterial. Cal dir-ho: no tot és patrimoni cultural immaterial i no solament la voluntat de ser-ho és suficient. Qui ho defensi contribueix a un

Els continguts «extres» als quals podreu accedir són les entrevistes que s'han fet a més de seixanta persones implicades en cadascuna de les més de trenta colles que actualment hi ha a la ciutat, aportant-hi visions i experiències que abracen des dels anys setanta fins a l'actualitat. A ulls d'ara, us sorprendran els testimonis de geganters que encara havien anat a sou, algunes de les primeres dones geganteres, experiències de creació de noves colles, recuperacions de gegants i la veu de tots els presidents de la Coordinadora de Colles Geganteres de Barcelona, entre molts d'altres.

En la línia del patrimoni cultural immaterial, s'ha fet un gran treball amb l'Esbart Català de Dansaires per catalogar tots els balls de gegants barcelonins dins de l'Inventari de Danses Vives de Catalunya. S'han arranjat la majoria de melodies dels balls, que han estat interpretades pels grallers Ganxets i els Ministrils del Camí Ral. El mateix esbart s'ha encarregat de redactar uns acurats dossiers amb les dades i les descripcions de cadascun dels més de quaranta balls propis dels gegants dels nostres barris.

Ara, com si d'un gegant o geganta es tractés, aixequeu les faldilles (gireu full) i comenceu a ballar (llegir). I no pareu fins a la *boja final*.[2] Descobrireu el món dels gegants de Barcelona i d'aquells i aquelles que amb dedicació i passió el fan possible. Descobrireu una part important de la Barcelona més festera, en definitiva, una part de la ciutat.

Vagi de gust.

2. Voltes ràpides que normalment s'executen al final del ball i que exigeixen una certa perícia del ballador o balladora.